

Det Kongelige Bibliotek

Strategi

2011-2014

Indhold

1. Indledning.....	3
2. Det digitale bibliotek.....	4
3. Digital infrastruktur	5
4. Nationalbiblioteket.....	6
5. Nationalbiblioteksforskning	9
6. Universitetsbiblioteket	11
7. Det tekniske område	14
8. Generel ledelse og administration.....	16

Det Kongelige Bibliotek – Strategi 2011-2014

1. Indledning

Denne strategi beskriver de metoder, som Det Kongelige Bibliotek vil anvende i perioden 2011-2014 for at opfylde institutionens mission og virkeliggøre dens vision. Strategien skal læses som bindeleddet mellem institutionens mission og vision og målene i rammeaftalen. Strategien vil blive konkretiseret i en *intern, dynamisk handlingsplan*.

Udgangspunktet for strategien er, at der ikke sker afgørende ændringer i bibliotekets mission eller i bibliotekets opgaver i forbindelse med, at den nye rammeaftale træder i kraft 1. januar 2011. Dette skal ses i lyset af de mange ændringer, som institutionen har undergået igennem en længere periode. Fra at være en institution, som kun var kendt af de eksklusive få, er Det Kongelige Bibliotek i det sidste årti nu kendt og benyttet af en stor del af befolkningen, takket være aktiv eksponering i offentligheden, via Internettet og takket være Den Sorte Diamant.

Institutionen har – trods betydelige reduktioner i bevillingsgrundlaget gennem årene – som helhed været præget af vækst i opgaver og ansvar. For det første er Universitetsbibliotekets to afdelinger (UB1 og UB2/DNLB) i henholdsvis 1990 og 2005 fusioneret med Det Kongelige Bibliotek, og dermed er Københavns Universitetsbibliotek genskabt som en helhed. For det andet er Dansk Folkemindesamling vendt tilbage til biblioteket. For det tredje har biblioteket, sammen med Statsbiblioteket, fået nye nationale opgaver på det digitale område. For det fjerde har biblioteket overtaget IT-mæssige og andre servicemæssige driftsopgaver for en lang række eksterne biblioteker og kulturinstitutioner. For det femte er den bygningsmæssige masse udvidet dels med Den Sorte Diamant (1999), der på afgørende vis har ændret bibliotekets muligheder for dialog med befolkningen, dels gennem færdiggørelsen af Universitetsbibliotekets Humanistiske Fakultetsbibliotek på Amager (2008), som begge udgør en vigtig bygningsmæssig tilvækst. Endelig har Det Kongelige Bibliotek sammen med Københavns Universitet i 2007 skabt den store, fælles biblioteksorganisation, KUBIS, der er ansvarlig for den samlede biblioteksbetjening af universitetet. KUBIS er ganske vist ikke en form for institutionel vækst, men organisatorisk er der klart tale om en markant udvikling af Det Kongelige Biblioteks biblioteksfaglige rum.

I rammeaftaleperioden 2011-2014 skal biblioteket fortsat være Danmarks nationalbibliotek og universitetsbibliotek for Københavns Universitet, og det skal virke for uddannelse, forskning og oplysning i nutid og fremtid. Der sker heller ingen ændring i de hovedopgaver, biblioteket skal løse. Derimod undergår opgaveløsningen til stadighed væsentlige forandringer, ikke mindst på grund af den digitale udvikling, men også på grund af det i de

senere år væsentligt tættere samarbejde med Københavns Universitet samt ændringer i arbejdsfordelingen i den offentlige sektor og stigende samarbejde på tværs, såvel nationalt som internationalt.

Bibliotekets strategi for perioden 2011-2014 er at fortsætte de nuværende opgaver og at udvikle opgaveløsningen så meget, som det er økonomisk og teknologisk muligt. Dette indebærer, at fokus i den kommende periode i en række henseender flyttes i forhold til tidligere.

2. Det digitale bibliotek

I 2009 tog biblioteket skridt til på afgørende områder at blive det *totalt digitale national- og universitetsbibliotek* samtidig med, at biblioteket stadig i høj grad også er et fysisk bibliotek med omfattende fysiske samlinger, hvoraf store dele skal bevares for eftertiden.

De fysiske aspekter vil altid spille en afgørende – og i nogle henseender en dominerende – rolle for Det Kongelige Bibliotek, men *vægtforskydningen* imellem de fysiske og de digitale elementer og komponenter blev på de sidste centrale felter afgørende forskudt i 2009. Det afgørende er *ikke*, at alt skal være eller fremtræde digitalt (Det Kongelige Bibliotek får aldrig digitaliseret alt i sine fysiske samlinger), men at den digitale tilgang enten er den primære, den dominerende, den overvejende eller den eneste tilgang.

Ved *det digitale bibliotek* i Det Kongelige Biblioteks forstand forstås et bibliotek, der overordnet, principielt og i alle afgørende henseender *styres, forvaltes og administreres* digitalt, hvor *indgangene* eller *adgangene* er digitale, hvor *informationerne* og den personuafhængige *formidling* om biblioteket, dets opgaver, indhold og funktioner i tilstrækkeligt og/eller udtømmende omfang er digitale, hvor *kommunikationskanalerne* både internt og til brugere og myndigheder er digitale og i juridisk forstand som sådanne forpligtende og bindende, og endelig at væsentlige dele af *indholdet* kan findes digitalt.

Denne omlægning af biblioteket nødvendiggør, at der til stadighed er et stærkt fokus på at vedligeholde og videreudvikle bibliotekets digitale elementer. Mange af de forandringer, som biblioteket satser på at gennemføre i rammeaftaleperioden, udspringer af og understøttes af digitale løsninger.

Videreudviklingen af de digitale løsninger er helt nødvendig for, at biblioteket kan opretholde sin brugerorienterede opgavevaretagelse. Det er bibliotekets ambition at møde bru-

gerne digitalt, der hvor de befinder sig. Brugerhensynet skal prioriteres højt i arbejdet med at udvikle digitale løsninger.

3. Digital infrastruktur

Digital Infrastruktur og Service skal sikre udvikling og drift af den digitale infrastruktur for at understøtte såvel interne som eksterne brugere. Fokus vil være dels at sikre en stabil, brugervenlig teknisk infrastruktur, dels at bidrage til understøttelse af de nye arbejdsgange, processer og tjenester, som er naturlige følger af overgangen til det digitale bibliotek.

Videreudviklingen af bibliotekets digitale infrastruktur er helt afgørende for resultatskabelsen i aftaleperioden.

Strategien indebærer et øget fokus på

- etablering af ensartede løsninger til håndtering af digitalt materiale uafhængig af, om det er skabt gennem digitalisering, eller om det er født digitalt;
- brugervenligheden af bibliotekssystemet og den efterfølgende dokumentlevering;
- udvikling af nye, relevante digitale tjenester over for studerende, forskere og den almindelige befolkning;
- udbygning af den digitale magasinkapacitet;
- udvikling og understøttelse af digitale forskningsinfrastrukturer i national sammenhæng.

De udviklede tjenester skal være brugerrelevante. Derfor vil der være fokus på brugertilværing i innovations- og udviklingsfasen. De nye tjenester skal udnytte synergien mellem bibliotekets to roller som nationalbibliotek og som universitetsbibliotek, idet den digitale samlingsopbygning i høj grad kan og skal ske i tæt dialog med informationskaberne.

Ved valget af IT-installationer til de digitale løsninger skal energiidgifter, CO₂-belastning og vedligeholdelsesudgifter tages i betragtning. Dette inkluderer en optimering af bibliotekets hardware- og softwareinfrastruktur, og overvejelser om øget nationalt og internationalt samarbejde om de tekniske infrastrukturer og teknologiske løsninger. Strategier for placering af lager, for eje/leje af software ("software as a service"), in- og outsourcing samt fortsat konsolidering vil skulle overvejes løbende. Målet er, at de samlede omkostninger ved IT-installationerne skal være faldende.

Indsatsområderne i den kommende periode er

- udvikling af en infrastruktur, som understøtter indsamling og bevaring af digitalt fødte eller skabte dokumenter, billeder, noder etc.;
- udvikling af metoder til automatisk formidling af materiale, herunder iværksættelse af aktiviteter som understøtter en semantisk forankret formidling;
- arbejde med formidling på de formidlingsplatforme, som brugerne benytter. Dette arbejde vil adressere både mobile platforme og læringssystemer såvel som andre institutioners formidlingsaktiviteter;
- fortsat udvikling af søgegrænsefladen samt løbende evaluering af resultatet;
- etablering af samarbejde med et antal forskningsgrupper om understøttelse af forskningsprocessen, herunder indsamling og annotering af forskningsdata;
- udbygning af netværksinfrastrukturen;
- renovering af lagerinfrastrukturen, så den kapacitets-, sikkerheds- og energimæssigt lever op til dagens standarder og sikrer en national og international forankring.

4. Nationalbiblioteket

Nationalbiblioteket skal

- bevare fortidens kulturarv for eftertiden og, gennem en målrettet bevaringsindsats overfor samlingerne, indsamle de i nutiden skabte kulturværdier med henblik på at give nutidens og fremtidens borgere den bedst mulige adgang til samlingerne på samtidens vilkår til forskning, studier og oplevelser;
- understøtte dansk og international forskning samt stå til rådighed for enhver, som søger viden på højere niveau, ved at skabe og videreudvikle forskningsbaserede rammer og hjælpemidler, som modsvarer disse behov;
- være en aktiv samarbejdspartner, nationalt som internationalt, for biblioteker, kultur- og forskningsinstitutioner, forlag o.a., således at fælles ressourcer, viden og ekspertise udnyttes i bevaring og tilgængeliggørelse af den danske kulturarv;
- som kulturinstitution med udgangspunkt i samlingerne formidle viden og oplevelser i form af udstillinger, foredrag, koncerter m.v.;
- varetage indsamling af og bedrive forskning i ikke-materiel kultur (folkloristik og kulturhistorie) samt formidle resultaterne til den videnskabelige verden og den almene offentlighed.

Den overordnede opgave i perioden 2011-2014 er at etablere digitale systemer til pligtaflævering, anden erhvervelse, produktion, markedsføring, formidling og bevaring af digitalt

født eller skabt (retrodigitaliseret) materiale med henblik på, at nationalbiblioteket på nutidens betingelser indsamler og bevarer kulturarven og stiller den til rådighed for nationen.

Nationalbibliotekets vigtigste brugergruppe er forskere, danske såvel som udenlandske. Med forskere tænkes på alle typer heraf, dvs. universitetsansatte forskere, forskere i øvrige forskningsinstitutioner, privatforskere, amatørforskere osv. Den almene biblioteksbruger skal via nationalbiblioteket kunne få løst særlige informationsbehov, som det øvrige biblioteksvæsen ikke kan imødekomme. Den kulturelt interesserede del af den voksne befolkning skal have mulighed for at se, opleve og blive inspireret af den kulturarv, som nationalbiblioteket forvalter, både som fysiske genstande og i kraft af deres indhold.

Overordnet skal nationalbiblioteket i rammeaftalens periode

- opbygge nationale, digitale systemer inden for områderne tekst, noder og billeder (fotografier) til pligtaflevering, anden erhvervelse, produktion, markedsføring, salg og bevaring – baseret på såvel digitalt fødte som retrodigitaliserede værker;
- understøtte forskningens infrastruktur med forskningsrelevant materiale – baseret på retrodigitaliserede værker i form af Den Nationale Brevbase, Den Nationale Historiske Kildebase og Den Nationale Referencebase og deltage i udviklingen af andre relevante forskningsinfrastrukturer;
- medvirke i europæisk og internationalt samarbejde mellem nationalbibliotekerne og andre kulturinstitutioner især gennem *Europeana*, *The European Library*, EU-projekter og *International Internet Preservation Consortium (IIPC)*.

Inden for opgavehierarkiets enkelte delprodukter er der følgende strategi for rammeaftaleperioden:

Indsamling, pligtaflevering

Indsamling, bevaring og tilgængeliggørelse af digitalt materiale er en påtrængende opgave og samtidig en stor udfordring. Et vigtigt skridt blev taget, da lov om pligtaflevering pr. 1. juli 2005 blev udvidet til at omfatte elektroniske udgivelser på Internettet. Indsamling via Netarkivet fortsættes. Udviklingsfokus flyttes til etablering af systemer, procedurer og arbejdsgange for modtagelse/accession, bevaring og formidling af digitalt født eller skabt materiale.

Indsamling, anden samlingsopbygning

Den intellektuelle og kulturelle produktion er i stadig højere grad digital. Accessionen vil i en lang årrække fortsat være præget af traditionelle samlinger i fysisk form, men en række af de materialetyper, som Det Kongelige Bibliotek har ansvaret for at indsamle ved køb

eller gave (manuskripter, noder, billeder, lyd- og videooptagelser fra dagligdagen) i fysisk form, vil fremover i stigende omfang skabes – og således udelukkende forefindes – som digitalt fødte materialer. Biblioteket skal udvikle politik, koncepter og løsninger for at kunne modtage, bevare og formidle disse materialetyper.

Bevaring, fysisk og digital form

Det Kongelige Bibliotek har hovedansvaret for betydelige nationale samlinger i *fysisk form*. Dette indebærer et dobbeltansvar: Risikoen for nedbrydning af bevaringsværdige genstande, herunder de ”enestående nationale samlinger”, skal minimeres, og levetiden for disse samlinger skal øges. Derfor skal der fortsat gøres en ekstraordinær bevaringsindsats, sådan som det sker inden for rammerne af særbevillingen til fysisk bevaring af kulturarven. Flytningen i 2011-2012 af betydelige dele af de nationale samlinger til klimastyrede magasiner på Kalvebod Brygge er et afgørende middel til at forlænge levetiden for disse samlinger.

Bevaringen af den del af kulturarven, som kun findes i *digital form*, er en helt ny opgave, som rummer store udfordringer. Der skal opbygges en robust og skalerbar digital infrastruktur for at understøtte indsamlingen og styringen af det digitale materiale og sikre, at det kan lagres, bevares og tilgængeliggøres i generationer fremover.

Formidling og udlån, fysisk og digital form

Forskere ønsker adgang til relevant forskningsmateriale, uanset hvor de er, og uanset hvor materialet befinder sig. De forventer en omfattende dækning, metadata af høj kvalitet og en sømløs forbindelse mellem søgning og levering. Forskere, der dagligt bruger søgemaskiner, ønsker direkte og umiddelbar adgang til at hente information uden generende mellemled i form af log-in, separate databaser eller andre søgesystemer. Fysisk benyttelse og digital benyttelse skal integreres og målet er, at dokumenter skal leveres på digital form. Læsesalene skal fungere som ramme for forskning samt som ramme for benyttelse af værker, der ikke kan stilles til rådighed på anden vis.

For at fremme den digitale benyttelse af nationalbibliotekets samlinger skal der udvikles et tilbud, således at materialer, der bestilles frem til læsesalsbenyttelse, leveres digitalt i stedet for, at det fysiske eksemplar skal hentes frem fra magasinerne. Dette vil være en betydelig serviceforbedring, da det også indebærer at brugeren ikke skal møde op på en læsesal for at arbejde med det ønskede materiale. Samtidig vil det beskytte det fysiske eksemplar, da man ved fremtidig brug kan henvise til den digitale udgave. Det er planen at etablere en produktionslinje for dette tilbud.

Formidling og vejledning, fysisk og digital form

Digitalisering stiller informationsindhold til rådighed for hele verden, hvor det altid er online tilgængeligt. Nationalbiblioteket har digitaliseret dele af samlingerne gennem det seneste årti og skabt et korpus af ressourcer, hvilket har mangedoblet benyttelsen af samlingerne. Digitalisering skal være rettet mod brede kredse, men skal også koncentreres om at digitalisere forskningens "råstof", da det vil give helt nye muligheder for forskningen og for dennes infrastruktur. Det langsigtede mål er, at hele den udgivne, trykte kulturarv digitaliseres. Digitaliseringen organiseres således, at samlinger – eller dele af samlinger – stilles til rådighed på nettet via nationale, digitale systemer for tekst, noder, billeder, breve osv. med fokus på brugerinvolvering i innovations- og udviklingsfasen og i tæt dialog med informationsskaberne.

Formidling, oplevelser, udstillinger, foredrag og koncerter

Som museums- og kulturinstitution formidler nationalbiblioteket viden og oplevelser med udgangspunkt i opgaver og samlinger. Udfordringen er, at der er færre penge mellem kulturbrugerne, og at de vil søge til de mest interessante kulturtilbud. Kulturaktiviteterne skal derfor være interessante, set udefra og i et bredere perspektiv. Målet er således at give kulturaktiviteterne større gennemslagskraft i befolkningen, at udnytte synergien omkring Søren Kierkegaards Plads og dermed gøre Det Kongelige Bibliotek mere synligt, både som national- og universitetsbibliotek. Volumenmæssigt fastholdes udstillinger, foredrag og koncerter på det nuværende niveau. På de ændrede bevillings- og markedsvilkår for kulturforbrug vil det være et mål i sig selv blot at fastholde det nuværende besøgstal.

Dansk Folkemindesamling

Der sigtes mod en forstærket indsats i forlængelse af, at Danmark har ratificeret UNESCO-konventionen om immateriel kulturarv. Der satses på to indsamlings-, forsknings- og formidlingsprojekter: "Fortællinger (folkeeventyr og selvbiografier)" samt "Tro og magi i nutiden". En eventyrbase skal ses i sammenhæng med planerne om en international base på nettet. Projektet med selvbiografier tager udgangspunkt i DFS' store håndskriftarkiv. "Tro og magi" består af 2-3 forskningsprojekter og vil resultere i en række publikationer på hjemmesiden samt et seminar m.v. Desuden fortsættes opgaven med bevaring (substitution til digitalt medie) af den store samling af lydbånd, herunder skabelse af metadata.

5. Nationalbiblioteksforskning

Nationalbiblioteksforskningen skal såvel udspringe af som understøtte og udvikle nationalbibliotekets samlede virke inden for indsamling, bevaring og formidling.

Målet er, at forskningen skal

- udføres efter anerkendte kvalitetsnormer for forskning;
- etablere og fastholde tætte relationer mellem biblioteket og forskningsmiljøer på universiteter og kulturarvsinstitutioner til gavn for forskningskvaliteten og for nationalbibliotekets samlede virksomhed;
- gennem forskningsformidling bidrage til bibliotekets synlighed i offentligheden.

Forskningen ved Det Kongelige Bibliotek indgår som et centralt element i institutionens image både som nationalbibliotek og universitetsbibliotek. Det Kongelige Bibliotek er stedet, hvor man på relevante fagområder umiddelbart kan forvente at finde den højeste ekspertise, når man henvender sig. Det Kongelige Bibliotek er en institution med forskning på højt niveau, hvilket gør institutionen til en attraktiv samarbejdspartner. Det er en position, som biblioteket agter at fastholde og befæste i de kommende år.

Følgende forskningsfelter er udvalgt som strategisk vigtige for Det Kongelige Bibliotek:

- *De humanistiske fagområder* med særlig vægt på forskning vedrørende
 1. Bog-, biblioteks-, litteratur- og lærdomshistorie;
 2. Musik- og teatervidenskab;
 3. Dansk historie, med særligt fokus på biografien og kommenterede kildeudgaver;
 4. Dansk fotohistorie og historisk kartografi;
 5. Kulturstudier.
- *Bevaring af fysiske og digitale samlinger* med særlig vægt på forskning vedrørende bevaring af papir, fotografi, bogbind og bitstrømme.

Ved besættelse af ledige stillinger i nationalbiblioteket skal det tilstræbes at fastholde og fokusere de forskningsbaserede opgaver og funktioner.

Biblioteket ønsker at deltage i forskeruddannelsen inden for sine forskningsfelter og at ansætte ph.d.-studerende på de områder, hvor biblioteket er hovedaftager af disse kompetencer, og hvor det ikke vil være muligt at rekruttere forskere med sådanne kompetencer. Konkret indebærer det, at såfremt det viser sig økonomisk muligt, vil biblioteket i rammeaftalens periode ansætte ph.d.-studerende inden for følgende specialer:

- *Dansk kartografi* med særligt henblik på udviklingen i 1800- og 1900-tallet;
- *Digital bevaring* med særlig vægt på indsamling, bevaring og formidling af digitale spil.

Biblioteket vil arbejde for at tilvejebringe ekstern finansiering til dette mål. Målet er ikke prioriteret inden for finanslovsbevillingen.

Inden for de enkelte delfunktioner er der følgende strategi for rammeaftaleperioden:

Forskningspublikationer

Der sigtes mod i perioden 2011-2014 at fastholde det forskningsvolumen, som er opnået i perioden 2007-2010 inden for de ovenfor anførte forskningsfelter samt et publiceringsniveau svarende til forrige periodes.

Anden forskningsformidling

Det er afgørende for udviklingen af bibliotekets egen forskning at samarbejde med forskningsmiljøer uden for biblioteket. Bibliotekets forskere deltager aktivt i en række forskningsnetværk. Der sigtes imod at fastholde det aktivitetsniveau, hvad angår deltagelse i forskningsnetværk, som er opnået i perioden 2007-2010, hvilket indebærer, at der til stædighed skal være mindst to aktive forskningsnetværk med over 50 deltagere – indenlandske såvel som udenlandske.

Hvad angår forskningsformidlingen sigtes imod, at institutionen i aftaleperioden medvirker i to forskningsbaserede udstillinger, og at der afholdes to forskningsbaserede konferencer årligt.

6. Universitetsbiblioteket

Universitetsbiblioteket skal stille informations- og dokumentationsmateriale til rådighed for undervisning og forskning og derved bidrage til et attraktivt forsknings- og studiemiljø på Københavns Universitet (KU).

Universitetsbiblioteket skal som offentligt forskningsbibliotek bidrage til at styrke den nationale videnbase til gavn for alle borgere.

Både som leverandør til Københavns Universitet og som offentligt forskningsbibliotek skal Det Kongelige Bibliotek bidrage til at realisere formålene med universiteternes virke, som de er fastlagt i universitetslovens formålsparagraf:

”§ 2. Universitetet har til opgave at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder.

Universitetet skal sikre et ligeværdigt samspil mellem forskning og uddannelse, foretage en løbende strategisk udvælgelse, prioritering og udvikling af sine forsknings- og uddannelsesmæssige fagområder og udbrede kendskab til videnskabens metoder og resultater.

Stk. 2. Universitetet har forskningsfrihed og skal værne om denne og om videnskabetik.

Stk. 3. Universitetet skal samarbejde med det omgivende samfund og bidrage til udvikling af det internationale samarbejde. Universitetets forsknings- og uddannelsesresultater skal bidrage til at fremme vækst, velfærd og udvikling i samfundet. Universitetet skal som central viden- og kulturbærende institution udveksle viden og kompetencer med det omgivende samfund og tilskynde medarbejderne til at deltage i den offentlige debat.

Stk. 4. Universitetet kan med grundlag i sin forskning udføre opgaver for en minister efter aftale med denne, jf. dog § 33, stk. 2.

Stk. 5. Universitetet skal medvirke til at sikre, at den nyeste viden inden for relevante fagområder gøres tilgængelig for videregående uddannelse uden forskning.”

Gennem sin uddannelses- og forskningsvirksomhed skal KU og de øvrige universiteter bidrage til at fremme vækst, velfærd og udvikling i samfundet, og som central viden- og kulturbærende institution skal KU og de øvrige universiteter udveksle viden og kompetencer med det omgivende samfund. Det Kongelige Bibliotek skal både som universitetsbibliotek og som nationalbibliotek bidrage til opnåelsen af denne samfundsmæssige effekt ved at indsamle, bearbejde og stille relevant viden til rådighed for studerende og forskere.

I den kommende periode er det et særligt udviklingsområde for universitetsbiblioteket at videreudvikle KUBIS som en effektiv organisatorisk ramme om biblioteksfunktionen ved Københavns Universitet, og at profilere KUBIS som en vigtig serviceleverandør på informationsområdet.

Der skal arbejdes målrettet med at sikre, at KUBIS er på forkant med den informationsteknologiske udvikling af betydning for biblioteksområdet. I den forbindelse er det afgørende, at biblioteket gennemfører den fornyelse af sin digitale infrastruktur, som er beskrevet ovenfor i strategiafsnittet om digital infrastruktur.

Der skal kontinuerligt gennemføres udvikling af servicefunktioner med fokus på innovation, kvalitet og brugerorientering.

Procesfunktionerne (back office) skal udvikles med fokus på kvalitet, effektivitet og resourceoptimering.

Inden for de enkelte delprodukter er der følgende strategi for rammeaftaleperioden:

Indsamling, samlingsopbygning

Det primære fokus er at intensivere bibliotekets service baseret på videnressourcer i digital form.

I disse år sker der en meget intensiv udvikling af både udbud af og efterspørgsel på videnskabelig og faglig information i digital form. For så vidt angår bøger i digitalt format påvirkes efterspørgslen nu også i høj grad af, at udviklingen af læseapparater til e-bøger har taget et kvantespring med Amazons *Kindle*, Sonys *Reader* samt Apples *iPad* som de vigtigste eksempler. Universitetsbiblioteket skal matche denne udvikling, hvis det fortsat skal opfylde sin grundmålsætning om at levere videnskabelig og faglig information.

Formidling, generel service

Biblioteket skal især arbejde med at bidrage til videreudviklingen af REX som et brugervenligt redskab til informationssøgning og -fremskaffelse og at udvikle en velfungerende service til hurtig fremskaffelse af videnressourcer, som biblioteket ikke selv ejer eller har licens til.

Det er ikke blot nødvendigt, at biblioteket anskaffer videnressourcer. Det skal også understøtte anvendelsen deraf gennem fortsat udvikling af velegnede, brugervenlige og avancerede søgesystemer, der matcher forventningerne hos brugere, der i dag anvender Google, Amazon m.v. som daglige søgeredskaber.

Formidling, forskerservice

Med denne rammeaftale øger universitetsbiblioteket i samarbejde med Københavns Universitet sin indsats inden for forskerservice. Den vigtigste indsats vil være at understøtte udviklingen af systemer til indsamling, opbevaring og formidling af forskningsdata.

Københavns Universitet har målsætning om at drive forskning i verdensklasse. Blandt andet set i lyset af konkurrencen på forskningen i den offentlige sektor er der brug for til staidighed at understøtte forskningen ved forbedret forskningsinfrastruktur og tilhørende tjenester. Universitetsbiblioteket ønsker at understøtte forskningen ved Københavns Universitet igennem nye tjenester i relation til videnskabelig kommunikation og formidling.

Dette indebærer, at biblioteket skal udvikle

- systemer til indsamling, opbevaring og formidling af forskningsdata og dertil relaterede bibliotekstjenester;

- tjenester i relation til virtuelle forskningsmiljøer til understøttelse af forskningskommunikation og formidling af forskningsresultater;
- tjenester til formidling af metadata, fuldtekster og forskningsdata fra universitetets forskningsproduktion til internationale repositories og andre relevante medier;
- tjenester til rådgivning af forskere vedrørende publiceringskanaler og publiceringsrettigheder bl.a. med henblik på, at den offentlige adgang til offentligt finansieret forskning sikres (jf. anbefalingerne fra det nationale Open Access-udvalg).

Formidling, studentservice

Her vil hovedsatsningen være at videreudvikle det fysiske miljø i bibliotekerne med henblik på at understøtte studieaktiviteter samt at forbedre formidlingen til de studerende, blandt andet ved at integrere den med anden studierelevant information og at flytte den til de studerendes foretrukne platforme og medier.

Det er en klassisk kernefunktion for forskningsbiblioteker at levere læsepladser til forskere og studerende – det som i dag kaldes studiemiljø. Bibliotekernes særkende i denne sammenhæng er, at studiemiljøfunktionen er kombineret med den primære funktion som leverandør af videnressourcer og kontinuerlig adgang til vejledning i informationssøgning. Udbygningen af universitetsbibliotekets studiemiljø under den foregående resultatkontrakt har medført en bemærkelsesværdig stigning i studenternes søgning til universitetsbiblioteket.

7. Det tekniske område

Det tekniske område skal varetage drift og vedligehold af bibliotekets bygninger, bygningstekniske anlæg, sikringsanlæg og inventar samt varetage logistik, indkøb, post og intern service.

Området skal desuden varetage den operative sikring af bibliotekets værdier herunder samlinger, bygninger, inventar, udstyr, arbejdsredskaber samt sikre at fysiske og digitale ressourcer ikke forringes som følge af beskadigelse eller tyveri.

Opgaverne skal prioriteres og udføres på måder, der understøtter bibliotekets kerneopgaver og bidrager maksimalt til bibliotekets formål. Der skal være fokus på den forebyggende og afhjælpende indsats, på at deltage i bibliotekets udvikling og på løbende at ændre metoder og arbejdsgange i overensstemmelse med ændrede muligheder, behov og vilkår.

Området skal således være i stand til både at honorere de øjeblikkelige krav og at være i stand til at tilpasse sig nye, fremadrettede behov.

Biblioteket mangler magasiner; både kapaciteten i og kvaliteten af de eksisterende magasiner er utilstrækkelig. Magasinerne på Kalvebod Bygge er en midlertidig løsning, som kun kan anvendes få år frem i tiden. Der skal etableres en langsigtet løsning, som giver den tilstrækkelige kapacitet og et bevaringsmæssigt korrekt klima til nationalbibliotekssamlingerne.

Hvis dette ikke sker, er det en meget konkret trussel for samlingsopbygningen både for nationalbiblioteket og for KUBIS, og en alvorlig trussel mod samlingsbevaringen for nationalbiblioteket.

Det vurderes derfor som centralt, at der senest i den kommende rammeaftaleperiode tages langsigtet stilling til bibliotekets magasinforhold, således at der rettidigt kan opføres magasiner af en karakter, der kan honorere kravene til langtidsbevaring, og af en størrelse, der sikrer tilstrækkelig kapacitet og relevant kvalitet i bibliotekets bygningsmasse til at rumme såvel de nuværende samlinger som den forventede tilvækst i et længere perspektiv.

Tilstrømningen af publikum til bibliotekets bygninger er øget væsentligt i de senere år samtidig med, at biblioteket har udvidet publikumsarealerne både arealmæssigt og kvalitativt. I spidsbelastningsperioder udnyttes publikumsfaciliteterne nu fuldt ud. Det stiller krav til effektiv drift og vedligehold af bygningerne.

En stadig større del af den danske kulturarv digitaliseres, ligesom der er en tilvækst af digitalt født materiale, der skal tages vare på for eftertiden. Denne udvikling stiller stadig større krav til biblioteket, ikke blot på IT-området, men også i relation til bygningsmassen, der skal indeholde egnede serverrum, ud fra såvel en driftsmæssig som en sikringsmæssig betragtning. Bibliotekets nuværende bygningsmasse er ikke tilpasset denne nye udfordring: De serverrum, der eksisterer i dag, er oprindeligt udført til at håndtere langt mindre datamængder, og følgelig fungerer disse rum mindre hensigtsmæssigt, særligt ud fra betragtninger om energiforbrug. Det tekniske område skal bistå med at optimere serverdriften.

Indsatsområder i den kommende periode er at

- medvirke ved indflytningen i magasinerne på Kalvebod Brygge og den efterfølgende rokade i øvrige magasiner;
- medvirke ved udarbejdelse af planer for fremtidig magasinering af bibliotekets samlinger;

- deltage i tilvejebringelsen af energirigtige magasineringer af bibliotekets digitale samlinger og tjenester;
- vedligeholde bibliotekets bygninger og installationer i overensstemmelse med bibliotekets behov;
- nedbringe institutionens samlede energiforbrug og øge andelen af grøn energi inden for det samlede energiforbrug.

8. Generel ledelse og administration

Generel ledelse og administration har det overordnede ansvar for den administrative, organisatoriske, økonomiske og personalemæssige forvaltning af Det Kongelige Bibliotek. Målet er, at biblioteket er en veldrevet og resultatskabende institution i stadig udvikling og forandring. I kraft af sit *brand* skal biblioteket være i stand til at tiltrække og fastholde velkvalificerede og dynamiske medarbejdere. Generel ledelse og administration skal sikre, at institutionens resultater skabes inden for rammerne af god forvaltning.

Indsatsområderne i den kommende periode er at

- fortsætte den igangværende digitalisering af de administrative arbejdsprocesser: Målet er,
 - at Det Kongelige Bibliotek til enhver tid er i stand til at tage nye digitale løsninger, som Økonomistyrelsen udvikler til de statslige arbejdspladser, i anvendelse på det fastsatte tidspunkt,
 - at Det Kongelige Bibliotek tager de frivillige løsninger i anvendelse, når de frigives til drift, og
 - at biblioteket selv digitaliserer yderligere administrative opgaver på områder, hvor der ikke udbydes fælles løsninger;
- udbygge ledelsesinformationerne vedrørende økonomi, personale og teknik;
- tilpasse omkostningerne til bevillingerne 2011-2014.